

Medlemsförbund: Assyriska riksförbundet / Chilenska riksförbundet / Eritreanska riksförbundet / Finlandssvenskarnas riksförbund / Grekiska riksförbundet / Iranska riksförbundet / Italienska riksförbundet / Kurdiska riksförbundet / Portugisiska riksförbundet / Polska riksförbundet i Sverige / Ryska riksförbundet / Serbernas riksförbund i Sverige / Somaliska riksförbundet / Spanska riksförbundet / Sverige Romers Riksförbund Roma International / Syrianska riksförbundet / Turkiska riksförbundet

2010-01-28

Kommunledningsförvaltningen
Botkyrka kommun
147 85 TUMBA

Yttrande över Förslag till strategi för ett interkulturellt Botkyrka

SIOS har fått tillfälle att yttra sig över Förslag till strategi för ett interkulturellt Botkyrka, i tjänsteskrivelse daterad 2009-10-22. Vi tackar för inbjudan och överlämnar härmed våra synpunkter. Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Syd har också fått inbjudan att yttra sig över förslaget. Eftersom SIOS är huvudmannen för dess verksamhet har vi valt att föreliggande yttrande gäller också för Adb Stockholm Syd.

Beskrivning av SIOS

SIOS är ett partipolitiskt obundet samarbetsorgan för 16 organisationer bildade på etnisk grund. SIOS uppgift är att driva med minoritets- och integrationspolitiska frågor och att verka för att en mångfaldspolitik ska prägla hela samhället. Det gäller språklig och kulturell pluralism, frågor om jämlikhet och mångfald samt delaktighet och demokratisk utveckling.

Förslag till strategi för ett interkulturellt Botkyrka

I motiveringen till strategin anges att Botkyrka är en mångkulturell men segregerad kommun med stora skillnader i livsvillkor där kön, social och etnisk bakgrund samverkar. Detta medför inlåsningar som hindrar människor från att frigöra sin kapacitet och sina livschanser. Genom att ta fram en interkulturell strategi uttrycks en medvetenhet om att en hållbar utveckling bara kan uppnås genom att i de kommunala verksamheterna skapa utrymme för fler perspektiv och tillsammans med de berörda bygga de kulturella och samhällsliga rum som alla delar.

Genomförandet av strategin uppges skapa förutsättningar för att individer och grupper inte bara ska samexistera, utan också samspela för att nå gemensamma mål. Härigenom skapas en ökad framtidstro, fler arbetstillfällen och ökad tillväxt. Det kommer också att bidra till att förebygga konflikt, social splittring och utslagning.

Målet för strategin är att genom de strategiska handlingsvägar som pekas ut tillsammans skapa ett förändrat tillstånd för kommunens invånare inom en femtonårsperiod. Inom den tidsramen ska flickor och pojkar, kvinnor och män som har Botkyrka som sin hembygd, oavsett social och etnisk bakgrund, inte bara ha samma möjligheter till utbildning, arbete och bostadskarriär som befolkningen i övriga länet – de ska också ha ett försprång på en globaliserad arbetsmarknad och i samhället i stort. Det förutsätter bland annat följande.

- Om 15 år har Botkyrka kommun bidragit till att utveckla samhälls- och arbetskulturen i Sverige så att kompetensen hos Sveriges internationella befolkning tas tillvara. Då har man byggt förutsättningar för ett interkulturellt samhälle där tillgång till makt och resurser inte går enligt etniska skiljelinjer.
- Om 10 år är Botkyrka en plats där flickor och pojkar, kvinnor och män har sociala nätverk i en globaliserad värld.
- Om 10 år ses etnisk mångfald i första hand som en grund för tillväxt och utveckling i Botkyrka och regionen.
- Om 5 år är ett icke-diskriminerande, interkulturellt förhållningssätt en av de ”generic skills” som kännetecknar verksamheten och bemötande från chefer och medarbetare i Botkyrka kommun.

Ett interkulturellt arbetssätt i Botkyrka bygger på att kommunens förtroendevalda och medarbetare grundar sitt engagemang och arbete på svensk lagstiftning och FN:s konvention om de mänskliga rättigheter, utvecklar en respektfull dialog med medborgare och brukare för att nå målen samt att utvecklar förmågan till kritisk reflektion kring de egna kulturella uttryck som tas för givna och som de enda rätta.

För att nå ambitionerna med ett interkulturellt Botkyrka fastställs tre huvudområden med tillhörande handlingsvägar.

1. Antidiskriminering

Antidiskriminering utgör en övergripande handlingsväg. Huvuduppgiften är att åstadkomma en ökad medvetenhet om rasism och diskriminering och aktivt motverka diskriminering i olika samhällsområden,

2. Kommunen som plats

Huvudområdet delas i följande delområden.

- Arbete, utbildning och kompetensförsörjning
Kvinnor och män ska oavsett social och etnisk bakgrund ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Boende och segregation
För att minska begränsade grannskapseffekter för kvinnor och män med olika social och etnisk bakgrund ska segregationen brytas inom och mellan bostadsområden.
- Identitet, hemkänsla och delaktighet
Flickor och pojkar, kvinnor och män i alla kommundelar ska oavsett social och etnisk bakgrund känna sig hemma, ha förtroende för varandra och för demokratin.

3. Kommunen som organisation

Huvudområdet handlar det om kommunens ansvar som arbetsgivare och utförare av service. Det finns två delområden.

- Rekrytering och arbetsvillkor
Fördelning av chefer och medarbetare ska spegla sammansättningen i kommunens befolkning.

Medlemsförbund: Assyriska riksförbundet / Chilenska riksförbundet / Eritreanska riksförbundet / Finlandssvenskarnas riksförbundet / Grekiska riksförbundet / Iranska riksförbundet / Italienska riksförbundet / Kurdiska riksförbundet / Portugisiska riksförbundet / Polska riksförbundet i Sverige / Ryska riksförbundet / Serbernas riksförbund i Sverige / Somaliska riksförbundet / Spanska riksförbundet / Sverige Romers Riksförbund Roma International / Syrianska riksförbundet / Turkiska riksförbundet

- **Bemötande och service till medborgarna**
Verksamheten i Botkyrka kommun ska präglas av ett bemötande på lika villkor och ett interkulturellt förhållningssätt.

Genomförande, ansvar och organisation för arbetet för ett interkulturellt Botkyrka faller på hela förvaltningsorganisationen och nämnderna, där var och ett av dessa organ har specifika ansvar. Uppföljning av arbetet sker kommunövergripande genom flerårsplanprocessen som grund för en rapportering till kommunstyrelsen.

SIOS synpunkter

SIOS anser att Botkyrka kommun har med Förslag till strategi för ett interkulturellt Botkyrka tagit ett mycket ambitiöst och lovvärt initiativ som är en stor utmaning. SIOS stödjer helhjärtat initiativet. Våra synpunkter kommer att beröra förslaget starka sidor och det som enligt SIOS mening behöver förstärkas.

Målen

De målen som Förslaget till strategi för ett interkulturellt Botkyrka vill uppnå är mycket ambitiösa. 15 år är inte särskild lång tid för att nå dessa mål. Det är mycket som man behöver göra för att nå dit. De delmål som fastställs är som steg i en trappa. Första steget är det grundläggande icke-diskriminerande, interkulturella förhållningssättet. Sedan utvidgas perspektivet till etnisk mångfald som grund för tillväxt. Ambitionen att nå ut till Stockholmsregionen, Sverige och världen är stora och ger perspektiv till arbetet som ska göras.

SIOS anser att målen behöver kompletteras med att strategin för ett interkulturellt Botkyrka också ska ta hänsyn till kommuninvånarnas behov. Det innebär att äldre med annat modersmål än svenska som är berättigade till hemtjänst ska få det på sitt modersmål om de har svårigheter att förstå och tala svenska. Det samma gäller för personer med funktionsnedsättning som får stöd av kommunen och inte kan tillgodogöra sig svenska. Kultur och språk vävs många gånger samman. Ett interkulturellt förhållningssätt torde innebära att ta modersmålet i anspråk.

Antidiskriminering

Förslaget till strategi för ett interkulturellt Botkyrka har sin utgångspunkt i ett antidiskrimineringsperspektiv i hela Botkyrka och över alla samhällsområden. Det är ett riktigt perspektiv. Diskriminering underminerar och sätter lock på individernas möjligheter att skaffa sig ett bra liv och leder till socialt förtryck i form av marginalisering och maktlöshet. Diskriminering är ett hot mot demokrati och ska inte förekomma i ett demokratiskt samhälle. Diskriminering måste utrotas. Ett framgångsrikt arbete mot diskriminering förutsätter att alla aktörer i samhället engageras. Diskriminering angår inte endast de berörda, exempelvis personer med etnisk minoritetsbakgrund, kvinnor, personer med funktionsnedsättning m fl utan det gäller alla, eftersom diskrimineringseffekter är förödande för hela samhället.

Förslaget till strategi för ett interkulturellt Botkyrka har ett helhetsperspektiv. Ett av huvudområdena är antidiskriminering och det tredje huvudområdet handlar om kommunen som organisation. I det tredje huvudområdet lyfter man upp kommunens ansvar som arbetsgivare. Tyngdpunkten är att fördelningen av chefer och medarbetare i organisationen ska avspegla sammansättningen av kvinnor och män med olika etnisk bakgrund bland kommuninvånarna. Det bäddar gott för ett framgångsrikt resultat för arbetet mot diskriminering.

SIOS anser att det också är viktigt att ta hänsyn till korsningen mellan olika diskrimineringsgrunder, det som kallas för intersektionalitet. Det är ganska vanligt att vuxna med funktionsnedsättning och minoritetsbakgrund möter hinder i inläring av svenska som andraspråk, eftersom SFI och undervisning i svenska som andraspråk är tänkt för icke-funktionshindrade studerande. De har också svårigheter att få arbete eller att få det stöd som de behöver. I skolan får inte barnen med etnisk minoritetsbakgrund och funktionsnedsättning det särskilda stöd som de är berättigade till. Många gånger handlar det om att man blandar ihop inläringssvårigheter med de svårigheter man möter vid andraspråksinläring. Det är vanligt förekommande att föräldrar till dessa barn inte heller får information om vad som gäller.

Arbetet mot mobbning är också mycket viktigt, särskilt i skolan, eftersom mobbning orsakar fruktansvärda konsekvenser för barnen och för deras möjlighet att få ett bra liv. Ett interkulturellt förhållningssätt som tar hänsyn till skillnader torde också med fördel kompletteras med arbetet mot mobbning. Det handlar om att få insikt för människornas lika värde och respektera människorna.

Ett bra bemötande

Förslaget till strategi för ett interkulturellt Botkyrka föreslår som ett huvudområde att kommunens personal ska ge ett bra bemötande till alla kommuninvånare. SIOS delar förslagets bedömning. Ett gott bemötande bidrar till att skapa en hemkänsla hos kommuninvånare och stärka individernas självbild.

Social och etnisk bakgrund

I förslaget till strategi för ett interkulturellt Botkyrka görs en skillnad mellan social och etnisk bakgrund. Det är rätt tänkt. I de flesta analyser som görs i diskussionen om integration blandar man ihop dessa två aspekter. Det är glädjande att se att den åtskillnaden görs i förslaget. Etnisk segregerade områden är också fattiga områden. Men det innebär inte att alla personer med etnisk minoritetsbakgrund är fattiga eller inte har resurser. Att uppmärksamma dessa skillnader är viktigt för att sätta adekvata insatser.

Kommunen som plats

I det här huvudområdet finns det flera delområden som handlar om arbete, utbildning, kompetensförsörjning, boende och segregation samt identitet, hemkänsla och delaktighet. SIOS anser att de förslag som presenteras är bra och riktiga. Det som behöver utvecklas är satsningar för vuxenutbildning och kompetensutveckling med flerspråkig inriktning. Dessa

satsningar skulle komplettera validering av invånarnas kunskaper. I en interkulturell strategi för ett mångkulturellt Botkyrka är flerspråkighet en resurs som väl nyttjad bör skapa arbetstillfällen. Att göra ordentliga satsningar för utbildning och kompetensutveckling som ökar möjligheterna för individerna att få arbete är det bästa sättet att bekämpa fattigdomen. Det gäller såväl hemtjänst som personlig assistens inom socialtjänsten men också i förskola, skola och vuxenutbildning genom modersmålsstöd, modersmålsundervisning och undervisning i andra språk än svenska.

Modersmålet är också viktigt för individernas identitet och självkänsla. Om individerna inte känner sig trygga i sin identitet är det svårt att skapa den hemkänsla och delaktighet som man eftersträvar. Genom att bejaka modersmålets betydelse för individerna och för samhället ökar sannolikheten för att individerna ska känna sig delaktiga. Ordentliga satsningar för modersmålsstöd och modersmålsundervisning i förskola och skola i alla dess former (särskola, gymnasium, vuxenutbildning m.m.) är därför väldigt viktiga.

Tre huvudområden och tillhörande handlingsvägar

SIOS anser att de presenterade handlingsvägar är viktiga och genomtänka. SIOS föreslår dock ett fjärde huvudområde, Mobilisering av det civila samhället och dess ideella organisationer verksamma i kommunen. Att fastställa ett sådant huvudområde har flera fördelar. Arbetet mot diskriminering blir effektivare om man även mobiliserar de ideella organisationer som har närmare kontakt med kommuninvånare. Ideella organisationer fungerar som en länk som artikulerar samhällsmedborgares verksamhet och intresse i skilda samhällsområden, främjar identitet, känsla av tillhörighet och delaktighet. De ideella organisationer är en del av kommunen som plats och bör följaktligen engageras i utvecklingen av kommunen som plats att bo och arbeta i.

Att ta hänsyn till de ideella organisationernas skapande engagemang och verksamhet har alltmer uppmärksammas de senaste åren. Det finns en ökad medvetenhet om den roll som organisationer i det civila samhället kan spela i samhällsutvecklingen. Detta uttrycks bland annat i propositionen En politik för det civila samhället (Prop. 2009/10:55) som regeringen nyligen presenterade, i Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting (IJ2008/2110/UF) och i det Förslag till utgångspunkter och principer för överenskommelsen inom integrationsområdet (IJ2009/2235/UF) som är på remiss. Alla politiska partier i riksdagen står bakom de principer som uttrycks i Överenskommelsen inom det sociala området. Principerna fastställer vikten av de ideella organisationerna och ger en ram för relationerna mellan den offentliga och den ideella sektorn. SIOS har aktivt medverkat i framtagandet av dessa överenskommelser och även deltagit i processen som utmynnade i propositionen.

Botkyrka kommun har gått i bräschen för denna utveckling och har i oktober 2008 fastställt ”Principer för samarbete och överenskommelser mellan idéburna organisationer och Botkyrka kommun”, Dnr KS/2005:392. Dessa principer är en ypperlig plattform för samverkan som väl kan nyttjas i utvecklingen av strategin för ett interkulturell Botkyrka. SIOS vill betona vikten av att ta till vara de etniska minoritetsorganisationerna som subjekt och resurs i detta arbete.

Medlemsförbund: Assyriska riksförbundet / Chilenska riksförbundet / Eritreanska riksförbundet / Finlandssvenskarnas riksförbund / Grekiska riksförbundet / Iranska riksförbundet / Italienska riksförbundet / Kurdiska riksförbundet / Portugisiska riksförbundet / Polska riksförbundet i Sverige / Ryska riksförbundet / Serbernas riksförbund i Sverige / Somaliska riksförbundet / Spanska riksförbundet / Sverige Romers Riksförbund Roma International / Syrianska riksförbundet / Turkiska riksförbundet

Genomförande, ansvar och organisation

Även om genomförande, ansvar och organisation för arbetet för ett interkulturellt Botkyrka faller på hela förvaltningsorganisationen och de olika facknämnderna anser SIOS att det borde finnas särskilda ekonomiska medel för detta ändamål. Det gäller särskilt satsningarna för kompetens- och metodutveckling, arbete mot diskriminering och stöd till de ideella organisationerna.

SIOS styrelse

Bijan Shafiei
ordförande

Julio Fuentes
Verksamhetssekreterare
föredragande